

DRAMATIKERFORBUNDET

Oslo, 1. februar 2007

Kultur- og Kirkedepartementet

HØRING - EVALUERINGEN AV DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN
Ref. 2006/00936 KU/KU3 KSR

Vi takker for anledningen til å uttale oss om evalueringen av Den Kulturelle Skolesekken. Vi ser ordningen som et nytenkende og framtidsrettet løft for kultur- og kunstformidling i et samfunn hvor tidsbruken i økende grad preges av kommersialisering og mediering. Skolesekkordningen kan på sitt beste bli et sted der nye former for kunst- og kulturformidling får leve og utvikle seg. Det er svært viktig for oss å få lov å medvirke til at Den Kulturelle Skolesekken blir et sted hvor norske dramatikere kan bidra med nyskapning innen vår kunstform og innenfor kunstformidling.

Fortellingene er like gamle som menneskeheten selv og utgjør et skattkammer for vår mangfoldige, kulturelle arv. De fortelles, gjenfortelles og fortolkes for nye tidsepoker av fortellere. Gjennom fjernsyn og film er dramatikerne blitt vår tids fortellere. Den forfattergruppen som oftest når barn og unge med sine verk, er sannsynligvis dramatikerne. Men som forfattergruppe blir vi ofte usynliggjort. Den kulturelle Skolesekken gir en viktig mulighet til å bevisstgjøre barn og unge om at det står en fortelle/dramatiker bak de dramatiske verk de møter.

Vi vil gjerne ta opp og nyansere følgende punkter i den foreliggende evalueringen av Den kulturelle Skolesekken:

1. Det påståtte motsetningsforhold mellom skole- og kunstfelt.
2. Modeller for vurdering av pedagogisk formidling og kunstnerisk formidling.

Vi vil dessuten uttale oss om følgende viktige punkter som ikke er berørt i evalueringen:

3. Kunstnerens produksjonsforhold og produksjonsmidlene
4. Avtaleverk og åndsverkslov
5. Dramatikerens plass i Skolesekken

1. Det påståtte motsetningsforhold mellom skole- og kunstfelt.

Evalueringen framstiller Den kulturelle Skolesekken som en kamparena mellom det pedagogiske miljøet med Undervisningsdepartementet på toppen og fylkenes kulturavdelingen med Kulturdepartementet på toppen. Utreder hevder at det er kultursiden som har den største makten:

Fra å være et tiltak som skulle bidra med ideer, informasjon, samarbeidsprosjekter, etc., ble maktrelasjonene i DKS endret. Kulturfeltet ble plutselig en "rik fetter".

Vi finner at det innsamlede forskningsgrunnlaget som ligger til grunn for skisseringen av den påståtte hovedkonflikten, er svært spinkelt. Våre medlemmers erfaringer er at de motsetninger og skillelinjer som finnes innenfor ordningen går på kryss og tvers av skole- og kultursektor. Når Kunst- og kulturfeltet gis plass innenfor skolesektoren, er det imidlertid naturlig at dette ikke skjer friksjonsfritt, det bør heller ikke bli det. Kunstformidlingen bør få fungere som kunstformidling og ikke integreres som et pedagogisk tilbud på linje med skolens øvrige undervisning.

Vi minner om at startskuddet for Den Kulturelle Skolesekken gikk da Kulturminister Ellen Horn og Undervisningsminister Trond Giske innkalte ulike kunstnergrupper til idédugnad i Folkets Hus 26. februar 2001. Grunnideen var at skolen skulle få et helt annerledes, ukommentert og "upedagogisk" besøk utenfra, for å åpne opp skolehverdagen.

Kunstnerne har selvfølgelig ansvar for å arbeide og eksperimentere med kunst- og kunstformidling som når elevene og som er tilpasset målgruppen og arenaen. Vi ser at dette allerede skjer innenfor ordningen. Vi opplever også at det byråkrati som settes til å forvalte ordningen har et uttalt ønske om å åpne for mangfold og eksperimentering. Det samme ønsket finnes i store deler av skoleverket. Samtidig er redselen for uro og uenighet en motkraft til dette. Det bør skapes forståelse for at en viktig del av kunstens funksjon er å skape bevegelse og reaksjon.

2. Modeller for vurdering av pedagogisk og kunstnerisk formidling.

Med utgangspunkt i påstanden "Men refleksivitetens begrensninger når det gjelder å forholde seg til kunst og kultur er at for å verdsette kunst (som opplevelse) må vi ha lært å verdsette kunst (som kunnskap)." (s.2) Dette er et oppsiktsvekkende konservativt opplysningspedagogisk kunstsyn, og det er grunnleggende for hele evalueringen. Uansett kunstsyn, må imidlertid kunst som kunnskap være en oppgave som i hovedsak fremdeles tillegges pedagogikken, altså skoleverket. At noen kunstnere påtar seg pedagogiske oppdrag, og at noen til og med gjør pedagogikken til en del av sitt kunstneriske uttrykk, er bra. Men det ville være synd om denne tankegangen ekskluderer og sensurer bort kunst og kunstuttrykk som operer innefor en annen kunstforståelse.

Vi vil ta til orde for viktigheten av enkelthendelsene og enkeltmøtenes betydning innenfor kunstformidlingen. Vi vet at slik enkelthendelser får avgjørende og dyptgripende betydning i menneskers liv. Den kulturelle Skolesekken handler ikke bare om kvantitet, den handler om å legge til rette for elevenes opplevelse av hendelsene og møtene med kunst og kunstnere. Dette kan og bør ikke alltid være fullstendig integrert i skolehverdagen, det skal være noe sideordnet, noe annerledes.

3. Kunstnernes produksjonsforhold og produksjonsmidlene

Den kulturelle Skolesekken er en ordning som åpner et nytt felt i norsk kunstproduksjon. Det innbys til nyskaping. Ordningen er imidlertid innrettet på formidling. Det bør i framtiden bevilges flere frie midler til produksjon av kunst for dette feltet. Hvordan råd og utvalg som vedtar produksjonsstøtte og anbefaler større turneer skal sammensettes, bør vurderes. Slik det nå er, virker det som om kunstnerrepresentasjonen er svært liten. Det er uheldig i en ordning der kunstproduksjon og kunst- og kulturformidling skal stå i fokus.

4. Avtaleverk og åndsverkslov

Skoleverk og administrative regionale ordninger har liten erfaring med avtaleverk og åndsverkslov. Dette fører til uregelmessigheter og motsetninger som kan ordnes opp i gjennom informasjon og skolering. Feltet åpner også for nye problemstillinger som eksisterende avtaleverk ikke tar høyde for. Vi mener derfor at den må forhandles fra slike avtaler enten på fylkeskommunalt eller på statlig nivå. Dramatikerforbundet vil ta initiativ til samtaler med administrasjonen i noen av forgangsfylkene innefor Den kulturelle Skolesekken for å finne fram til noen anbefalte avtaleformer og kjøreregler. Men vi henstiller til sentrale myndigheter å vurdere om det ikke ville være hensiktsmessig å utarbeide et felles avtaleverk for hele feltet.

5. Dramatikerens plass i Skolesekken

Dramatikerne er lite synlige og lite brukt som kunstnergruppe i Den kulturelle Skolesekken. Dette er et forhold vi vil arbeide med, blant annet i samarbeid med Forfattersentrum som til nå bare har organisert skjønnlitterære forfattere som er utgitt i bokform. Men vi håper også at myndigheten kan finne ordninger som synliggjør den forfattergruppen som er premissleverandører for dramatiske produksjoner.
